

MASARYKOVA UNIVERZITA
Pedagogická fakulta

Teorie a didaktika výchovy ke zdraví 2

Seminární práce

Návrh projektu

Prevence úrazů dětí

Vendula Koprdoová
Učitelství pro 1. stupeň ZŠ
KS
5. ročník, 9.semestr
2009/2010

Integrovaná tematická výuka

Délka: 5 vyučovacích jednotek

Třída: 3.

Pomůcky: cyklistická přilba, pracovní listy

V dnešní době snad již nikdo nepochybuje o tom, že výchova ke zdraví patří do škol stejně neodmyslitelně jako výuka jazyků, matematiky, dějin, atd. atd... Přesto je někdy obtížné přesvědčit pedagogy k tomu, aby přistupovali k této oblasti výuky stejně zodpovědně a nadšeně, jako k jiným běžně zavedeným předmětům. Výchova ke zdraví je nedílnou součástí výchovy člověka a součástí jeho gramotnosti.

- Ne všechny děti v rodinách mají to štěstí, že jsou k zodpovědnosti za své zdraví vedeny svými rodiči
- Ve škole tráví dítě mnohdy více času než se svými rodiči
- Ve škole je pro dítě učitel často vzorem jeho chování
- Ve škole je dítě pod vlivem svých vrstevníků
- S problémy dnešní doby si mnohdy nevědí rady ani sami dospělí
- Je lépe problémům předcházet než je řešit
- Nebude-li dítě vědět, kdy byla bitva na Bílé hoře, nic se nestane, ale nebude-li znát význam svého zdraví – nepřežije
- Výchova ke zdraví ve školách nesupluje výchovu v rodině, ale vhodně a kvalifikovaně ji doplňuje s přihlédnutím k tomu, jaký vliv na osobnost člověka může mít kolektiv v němž se jedinec pohybuje (a často proti své vůli)

Od školního roku 2007/2008 se do škol zavádí nové předměty, jejichž zařazení v Rámcovém vzdělávacím plánu školy je slibným krokem k tomu, že si učitelé vyhradí potřebný čas na výchovu ke zdraví nikoli formálním způsobem.

Zaváděné předměty:

I. stupeň základní školy – Člověk a zdraví

II. stupeň základní školy – Výchova ke zdraví

Přednášková činnost, která je na školách všech typů velmi oblíbená a rozšířená, by měla být jen nástavbou a doplněním dlouhodobých preventivních programů realizovaných učiteli.

1.+2. hodina – cyklistika

Motivace

S dětmi dle možností navštívíme prodejnu s cyklistickými potřebami. Dostanou za úkol rozhlédnout se a najít v obchodě co nejvíce součástí povinné výbavy jízdního kola. Mají uhodnout, co je nejdůležitější pro bezpečnost dětí na jízdním kole. „Dnes si budeme povídat o cyklistické přilbě. Kdo z vás ji používá vždy, když jede na kole?“

Podle možností nám prodavač cyklistických potřeb řekne zásady správného používání cyklistické přilby.

Představení cyklistické přilby

Každá schválená cyklistická přilba obsahuje vložku vyrobenou z tuhé rozbitné pěny. Tato vložka se rozpadne a absorbuje většinu vlivů při nárazu. Mnoho cyklistických přileb ochraňuje tuto vložku plastickou skořápkou, která pomáhá držet pěnu pohromadě při srážce a zdokonaluje klouzavost helmy tak, že nepřilne k chodníku. Pásky a spony zabraňují, aby přilba při srážce odletěla. Vzadu může být zámek, aby zabezpečil stabilitu přilby. Všechny části cyklistické přilby pracují společně v zájmu prevence poranění. Pro správnou funkci přilby je důležité, aby byla řádně usazena na hlavě - jediné pak může plnit bezpečnostní funkci beze zbytku.

Dětem rozdám pracovní listy s úkolem, který samostatně vypracují, poté provedeme společnou kontrolu.

a) Vidět a být viděn

Srovnej přeházené slabiky a dozvíš se, čím má být vybaveno jízdní kolo za snížené viditelnosti a co má mít na sobě cyklista. Napiš vedle na řádky.

Bílý	SVĚT NÍ MET LO PŘED	.....
Červená	SVÍ NA ZAD TIL NÍ	.....
Nebo	KAČ BLI KA	.....
A	LE RÉ NÍ PEST OB ĆE	.....

b) Přilba a výbava cyklisty

Děti rozdělím do dvojic, společně pracují s obrázky.

1. Správně nasazená?

Napiš pod obrázky, jakých chyb se děvčata dopustila. Pohovoř se sousedem a napiš jednu větu.

.....

Eliška

.....

Simona

.....
.....

Kristýna

.....
.....

2. Správný postup

Očíslej věty podle pořadí, jak máš správně postupovat při nasazení přilby.

Přesuneme se s dětmi na koberec a vyhodnotíme informace- děti sedí v kruhu, povídají o tom, co zjistily. Upřesnění nepřesností, jejich vlastní zkušenosti s pády z kola.

Dramatizace

- nákup přilby, jeden je kupující, jeden je rodič a jeden dítě. Jak správně vybereme přilbu?

Závěr:

Shrnutí poznatků o cyklistické přilbě, zhodnocení hodiny, sebereflexe dětí – co se jim na hodině nejvíce líbilo, co se jim dařilo

3. hodina

Český jazyk – sloh

Motivace

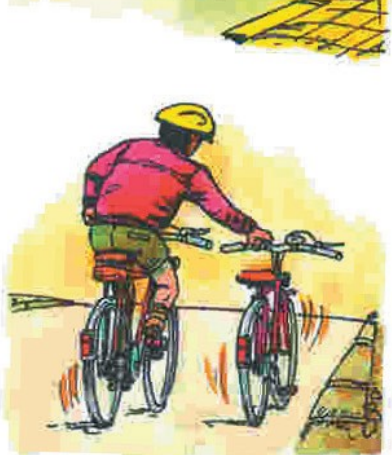
Didaktická hra – Když jedu na kole na výlet, vezmu si s sebou... (připomeneme si základní výbavu jízdního kola, zásady bezpečnosti...). Sedneme si s dětmi do kruhu, vyučující začne hru. "Když jedu na kole na výlet, vezmu si s sebou přilbu." Děti po jednom pokračují, vždy zopakují předešlé slovo a přidají svoje.

- Po didaktické hře si sednou do lavic. Žák popíše správný způsob jízdy na kole po vozovce, určí základní pravidla. Podle obrázků popíše nesprávné chování cyklisty, vlastními slovy vyjádří možné následky nesprávné jízdy.

Na pozemní komunikaci se jezdí vpravo. Cyklista musí jet při pravém okraji vozovky. Nejsou-li tím ohrožováni ani omezováni chodci, může jet po pravé krajnici. Cyklisté smějí jet jen po jednom za sebou.

Na následujících obrázcích si můžeš vzít příklad pouze z jednoho cyklisty. Všichni ostatní nedodržují pravidla silničního provozu a mohou způsobit dopravní nehodu. Popiš jejich nesprávné chování a sděl, co je při jízdě na kole zakázané a jak se nesmí jezdit.

4. hodina Čj – literární výchova – zimní sporty a hry

Cíl: popsat nebezpečí a následky při hrách na sněhu v blízkosti silnice
vyjmenovat a vysvětlit správné zásady při zimních hrách

– práce s literárním textem

Text:

Kapitola zimní aneb kalamita mik mik mik
(Jan Vodňanský, Mámo, táto, přesvědč mě, že jezdíme bezpečně)

Testík: A už vás zvu do království sněhu a ledu, do období plného mražených radovánek.

Jana: Bruslíme a krasobruslíme...

Martin: Sáňkujeme a krasopekáčujeme...

Jana: Sjíždíme a běháme na prknech, která znamenají lyže...

Martin: Koulujeme se a stavíme sněhuláky...

Testík: K velké radosti rodičů.

Představte si, když si to někdo smaží devadesátkou a najednou prsk, sněhová koule přistane právě na jeho předním skle.

Nebo když se má v nepřehledné zatáčce vyhnout sněhulákovi, který na něj bez přípravy vyjukne uprostřed vozovky.

Martin: Testíku, já bych měl nápad.

Testík: No, prosím, Martine.

Martin: Dala by se vymyslet nová dopravní značka „Zákaz koulování“.

Jana: A ještě jedna „Pozor, sněhuláci“.

Testík: Jenom neprozradte ostatním čtenářům, jak si ty značky představujete, nápad je to znamenitý, ale ať si je každý čtenář navrhne po svém, abychom si mohli vybrat ty nejlepší.

Testík: Sáňkující, pekáčující a klouzající se děti jsou pro řidiče ovšem problémem číslo jedna. Platí zlaté pravidlo: hrát si na vyhrazených místech k tomu určených po celý rok, pak v zimě platí dvojnásob. Na klouzačkách a svazích je totiž zrádné to, že hranice mezi místem vyhrazeným a nevyhrazeným se mění rychleji než kdykoliv jindy, přímo úměrně rychlosti zvoleného klouzajícího dopravního prostředku.

Tak například se stane, že někdo začne sáňkovat na vyhrazeném místě, třeba na vrcholku vzdáleného kopce, ale když své sánky nezvládne, a včas neubrzdí, mohou ho zavést rovnou pod kola rozjetého auta.

Martin: Testíku, ještě jsme zapomněli na hokejisty.

Testík: Máš pravdu, Martine, když hrajou kluci na zamrzlém rybníku a stane se, že někdo vypálí dělovku, která místo v bráně soupeře přistane na okolojedoucím autě, může se stát i ona příčinou nehody, za níž vyloučení na dvě minuty je spíše mírným pohlazením než trestem.

Jana: Za to my, krasobruslačky, nikoho neohrožujeme, jenom samy sebe.

- Po přečtení článku s rozdělením rolí si povídáme o zimních sportech, o zkušenostech dětí se zraněními při zimních sportech a hrách
- Děti mají za úkol nakreslit si do sešitů značky vyjmenované v článku, a říci, kam v místě jejich bydliště by je umístily a proč

5. hodina – Dramatická výchova

„Pes který štěká, nekouše.“

- Povídání o tom, zda – li je toto přísloví pravdivé. Kolik dětí má doma psa? Zásady první pomoci při kousnutí psem.

Dramatizace: Děti jsou rozděleny do dvojic, vyučující jim přidělí papírek s možnostmi, jakou scénku si secvičí. Děti si vymyslí samy, jak situace dopadne.

- a) Dítě potká na ulici neznámého psa, který vrtí ocasem...
- b) Jsme na návštěvě u známých, příběhne k nám vrčí pes...
- c) Mami, kousl mě náš Azor...

Použité zdroje:

www.vychovakezdravi.cz

www.ibesip.cz

